

Natuurtoets

Toetsing Wet natuurbescherming
en NNN

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 434368.100
concept revisie 01
5 december 2023

Natuurtoets

Toetsing Wet natuurbescherming en NNN

projectnummer 434368.100
concept revisie 00
5 december 2023

Auteurs

Opdrachtgever

Resort Kaatsheuvel B.V.
Oude Apeldoornseweg 48
7333 NS Apeldoorn

Gecontroleerd

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

datum
5 december 2023

beschrijving
Definitief

vrijgave

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding & planvoornemen	4
1.2	Doel	6
1.3	Leeswijzer	6
2.	Effectbeschrijving en -beoordeling	7
2.1	Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	7
2.2	Effectbepaling voornemen	8
2.3	Soortbescherming	8
2.3.1	Afbakening relevante soortgroepen	9
2.3.2	Vogels	9
2.3.3	Zoogdieren – vleermuizen	11
2.3.4	Zoogdieren – overige zoogdieren	13
2.3.5	Amfibieën	16
2.3.6	Reptielen	18
2.3.7	Vissen	18
2.3.8	Insecten	18
2.3.9	Kreeftachtigen en weekdieren	19
2.3.10	Zaadplanten, varens en bladmosse	20
2.3.11	Zorgplicht	20
2.4	Natura 2000	20
2.5	NNB	21
2.6	Overig provinciaal beleid	23
2.7	Beschermde houtopstanden Wnb	23
2.8	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	23
3.	Conclusie & advies	25
3.1	Soortbescherming	25
3.1.1	Zorgplicht	26
3.2	Gebiedsbescherming	26
3.2.1	Natura 2000	26
3.2.2	NNB	26
3.2.3	Overig provinciaal beleid	27
3.3	Beschermde houtopstanden Wnb	27
3.4	Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	27
	Literatuurlijst	28
	Bijlage 1 Wettelijk kader	30
	Bijlage 2 Methodiek natuurtoets	39

1. Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

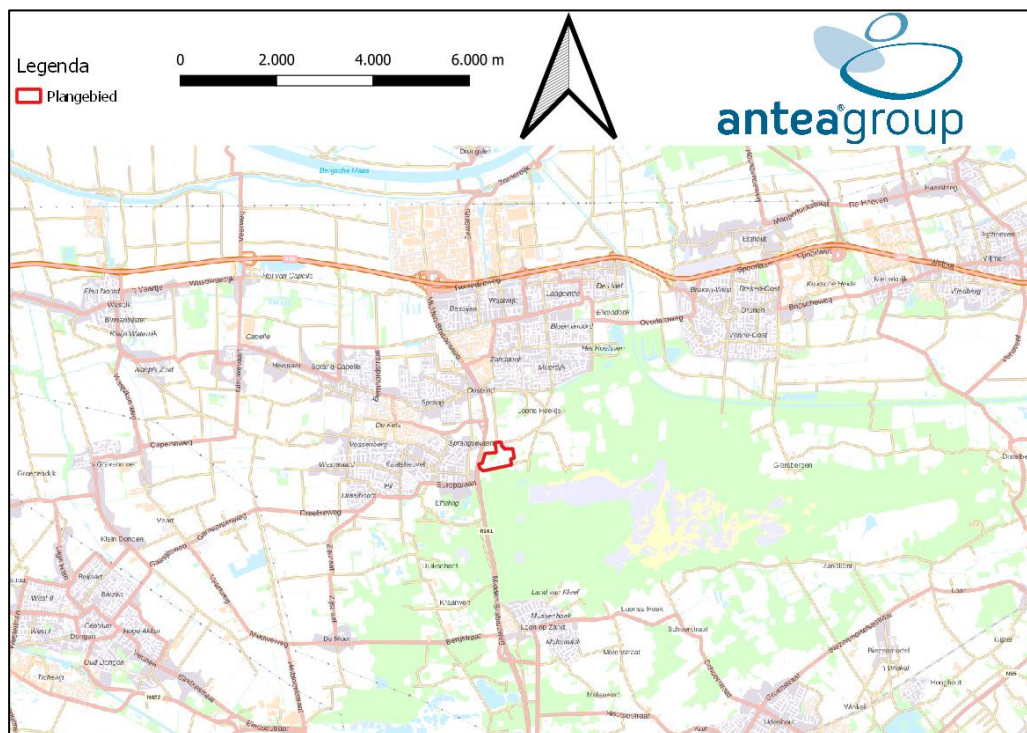
Europarcs (hierna: de initiatiefnemer) is voornemens om voormalig vakantiepark Droomgaard in fases herin te richten tot luxe vakantiepark. Het plangebied ligt aan de Haestrechtstraat 24 te Kaatsheuvel (gemeente Loon op Zand, Provincie Noord-Brabant).

Fase 1 is reeds afgerond (zie eerdere natuurtoets Ecogroen, 2020). Voor fase twee is eerder een natuurtoets door Natuurbank Overijssel (2021) uitgevoerd. Deze is echter niet meer actueel. Voorliggende natuurtoets omvat de werkzaamheden van fase 2.

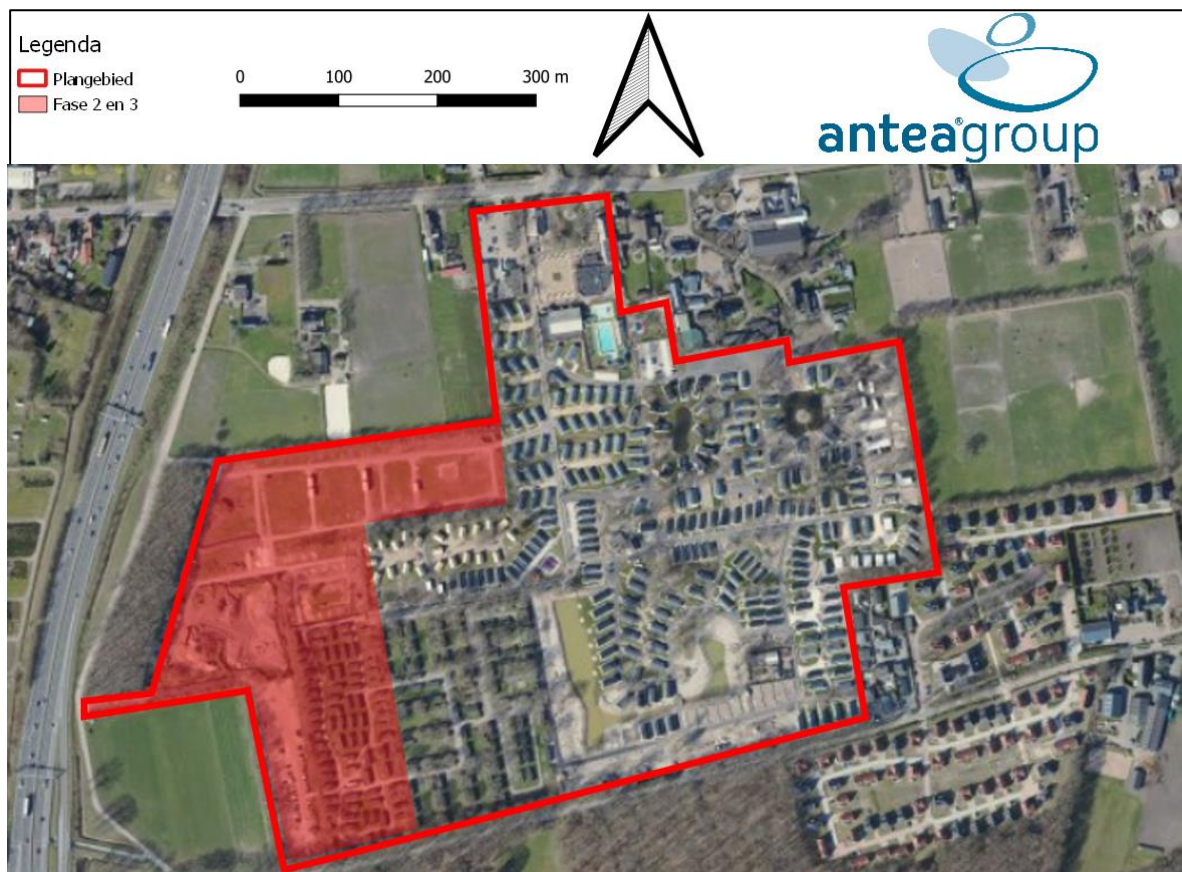
Deze werkzaamheden voor fase 2 betreffen het slopen van oude stacaravans en huisjes op het terrein en het bouwen van nieuwbouw. Het slopen van de oude stacaravans en huisjes is reeds gebeurd. Het bouwen van nieuwbouw nog niet. Voor de nieuwbouw zal ook aanleg van kabels en leidingen en het verwijderen van omliggende vegetatie plaatsvinden. Er worden met de werkzaamheden geen bestaande watergangen aangetast of bomen gekapt.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN, bekend in de provincie Noord-Brabant als NNB) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. Dit wordt verkend in deze natuurtoets. Daarnaast worden kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

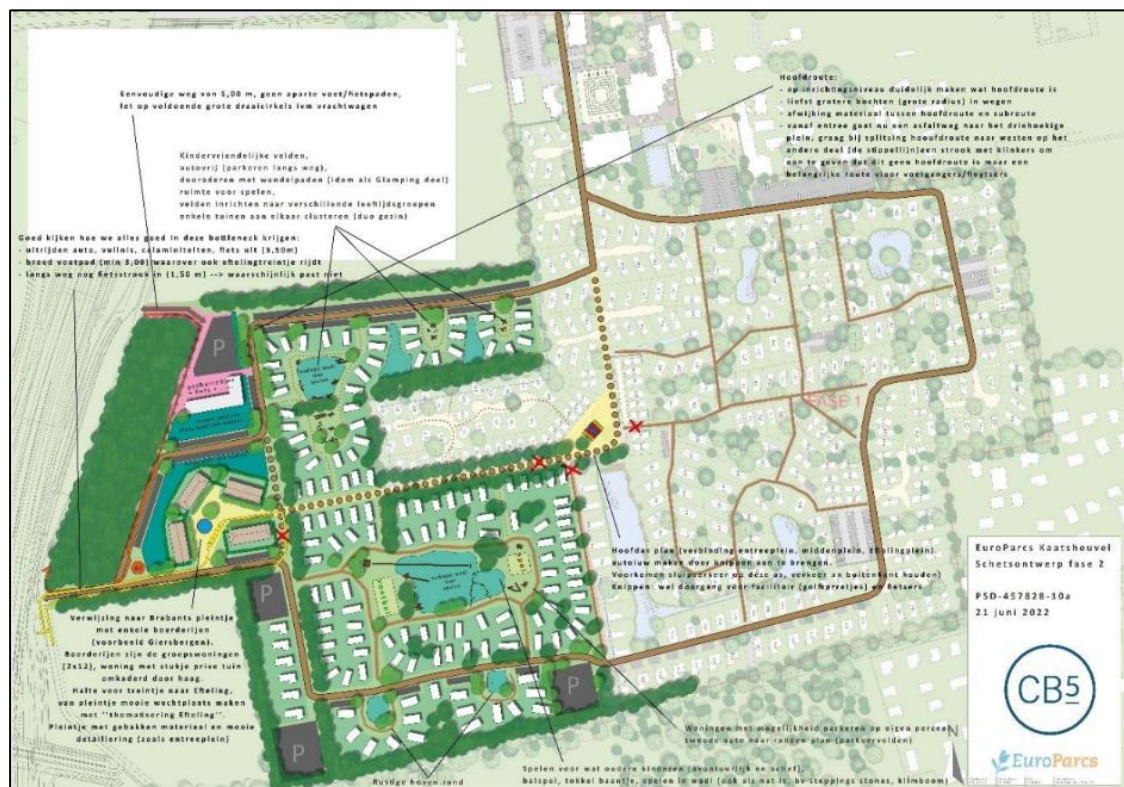
In de figuren 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 is een impressie van het ontwerp weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: QGIS-PDOK, 2023.

Figuur 1.2. Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd) en het deel waarin de werkzaamheden voor fase 2 plaats zullen vinden (rood gearceerd). Bron: QGIS-PDOK, 2023.

Figuur 1.3. Impressie ruimtelijke ontwikkeling (voornemen). Bron: CB5, 2023

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2. Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Noord-Brabant en beschermde houtopstanden. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 6 september 2023 is vanaf circa 13.30 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij onbewolkt weer met een temperatuur van circa 30 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd. Hierbij zijn bomen met een verrekijker geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes, scheuren en grote nesten. Ook zijn de aanwezige gebouwen geïnspecteerd op de aanwezigheid van openingen, holtes en scheuren.

Het plangebied ligt direct ten noorden van Natura 2000-gebied de Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en ten oosten van Kaatsheuvel. Het plangebied wordt van de bebouwde kom van Kaatsheuvel gescheiden door de vierbaanse weg N261. Het plangebied betreft een vakantiepark met verschillende typen huisjes (een 'glamping' met tenten en verschillende modellen vakantiehuisjes) in een bosrijke omgeving. In een deel van het vakantiepark zijn huisjes gesloopt en is het terrein braak komen te liggen en verruigd. In het oosten van het plangebied zijn enkele waterlichamen. De oostelijke waterlichamen hebben steile verharde oeverbeschoeiing, het middelste water heeft wel natuurlijke oevers. Door het park lopen zowel geasfalteerde als onverharde wegen. Verspreid in het plangebied staan solitaire bomen en laanbomen. Langs de noord- en zuidrand van het plangebied staat een houtsingel. Aan de westzijde van het plangebied liggen twee percelen braakland die gebruikt worden voor (tijdelijke) opslag van groenafval en opslag van (bouw)materialen. In de zuidwestzijde ligt een kortgemaaid weiland waar de camper- en parkeerplaats voor fase 3 voorzien is. Aan de westzijde grenst het plangebied aan de N261, een smalle bosstrook en agrarisch cultuurland.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- Er wordt nieuwbouw gebouwd;
- Er worden kabels en leidingen aangelegd;
- Er worden fietspaden/wegen aangelegd;
- Er wordt (tijdelijke) verlichting geplaatst;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige

beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde vissen in het plangebied worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km)(NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Kerkuil	3
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Steenuil	1
Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de vaste rust- en verblijfplaats, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals buizerd en ransuil), gebouwbroedende soorten (zoals huismus en gierwaluw) en overige soorten (zoals ooievaar en steenuil).

Boombroedende soorten

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer en wespendief

De bomen binnen (de directe omgeving van) het plangebied worden niet aangetast met de voorgenomen plannen. Het terreinbezoek vond plaats terwijl de bomen in het blad stonden. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van boombroedende soorten kan hierdoor niet met zekerheid worden uitgesloten. Het is van belang dat er buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Indien dit niet mogelijk is, dient er een extra veldbezoek in de periode 1 november tot 1 februari uitgevoerd te worden door een deskundig ecooloog op het gebied van boombewonende vogelsoorten.

Het plangebied kan onderdeel uitmaken van de functionele leefomgeving van boombroedende vogelsoorten met een jaarrond beschermd nesten die in de wijde(re) omgeving broeden, zoals buizerd. Voor deze en overige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest maakt het plangebied gezien de hoeveelheid soortgelijk alternatief leefgebied geen essentieel onderdeel uit van de functionele leefomgeving.

Gebouwbroedende soorten

Gierzwaluw en huismus

In de directe omgeving van het plangebied is bebouwing aanwezig. Het betreft het elektriciteitshuis. Het dak van deze bebouwing is echter niet bedekt met dakpannen en bevat geen openingen die geschikt zijn als nestlocaties voor gebouwbroedende soorten als de huismus en gierzwaluw. De vakantiewoningen in de omgeving van het plangebied zijn ook allemaal ongeschikt voor de gierzwaluw en huismus wegens het ontbreken van dakpannen en geschikte openingen. Jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kunnen worden uitgesloten.

Overige soorten

Grote gele kwikstaart, ooievaar, kerkuil en slechtvalk

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen), ooievaar (nestpalen of andere hoge structuren), slechtvalk (hoge (flat)gebouwen) en de kerkuil en steenuil (nestkasten in cultuurlandschap) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soorten kan worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2018-2023).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boerenzwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Huiszwaluw	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Koolmees	5
Oeverzwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (onder andere koolmees, zwarte kraai en spreeuw). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die

jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. merel, houtduif en witte kwikstaart). De bomen, bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten. Ook zijn bij een voorgaand veldbezoek grondbroedende weidevogels zoals de scholekster in het plangebied waargenomen. Dit duidt erop dat het plangebied veelvuldig gebruikt wordt door verschillende broedvogelsoorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele maai- en bouwwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken, dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan dient voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatiespecifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

Vervolgstappen

Er dient buiten het broedseizoen (globaal 15 maart – 15 juli) gewerkt te worden om verstoring van algemene broedvogels te voorkomen.

Indien men voornemens is om te starten in het broedseizoen, dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole plaats te vinden door een deskundig ecooloog op het gebied van vogelsoorten. Op basis van deze broedvogelcontrole wordt er door de deskundig ecooloog bepaald of de werkzaamheden doorgang kunnen vinden of dat er gewacht dient te worden tot na het broedseizoen.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3 Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime HR (artikel 3.5 Wnb)
Gewone dwergvleermuis	X
Gewone grootoorvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren in takken en stammen van voornamelijk grote bomen.

Het elektriciteitsgebouw is de enige bebouwing binnen het plangebied (zie figuur 2.2 en 2.3). In dit gebouw zitten stootvoegen. Enkele van deze stootvoegen zijn zichtbaar afgesloten met een roostertje, maar van de overige stootvoegen is het onduidelijk of deze toegang geven tot de spouwmuur. Binnen het plangebied staan meerdere oudere beuken en eiken die mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten bieden.

Het elektriciteitsgebouw en alle bomen blijven met de planvoornemens behouden, maar het is van belang om verstoring van potentiële verblijfplaatsen, en hiermee een overtreding van gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (artikel 3.1) te voorkomen. Hiervoor dienen maatregelen te worden genomen i.v.m. strooilight. Als er tijdens of na de werkzaamheden 's nachts toch verlichting benodigd is, moet deze verlichting vleermuisvriendelijk zijn (amberkleurige verlichting, met zo min mogelijk strooilight) of niet uitstralen naar de naastgelegen bebouwing of bomen (Zoogdiervereniging, 2012).

Indien het niet mogelijk is extra lichtuitstraling (ten opzichte van de huidige situatie) naar het elektriciteitsgebouw of de bomen te voorkomen, dient er een extra veldbezoek te worden gebracht om met een telescoop de toegankelijkheid van de spouwmuur te onderzoeken en de bomen te onderzoeken op geschikte verblijfplaatsen. Indien er mogelijk geschikte stootvoegen, gaten, hollen of scheuren in het plangebied aanwezig zijn dient er nader onderzoek naar de verblijfplaatsen van vleermuizen te worden gedaan.

Figuur 2.2. Mogelijke verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. De functionaliteit van een lijnvormig element kan voor vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis wegvallen als een element voor meer dan 7 meter onderbroken wordt (door bijvoorbeeld de kap van bomen of het verwijderen van een deel van de bosschage) of (plaatselijke) verlichting.

In (de directe omgeving van) het plangebied zijn meerdere van deze lijnvormige elementen aanwezig (zie figuur 2.3). Omdat het meerdere parallelle lijnvormige elementen betreft, is een enkel element niet als essentieel te noemen door de aanwezigheid van alternatieven. Het is van belang om verstoring van potentiële vliegroutes, en hiermee een overtreding van gestelde verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming (artikel 3.5) te

voorkomen. Hiervoor dienen maatregelen te worden genomen i.v.m. strooilicht. Als er tijdens of na de werkzaamheden s 'nachts toch verlichting benodigd is, moet deze verlichting vleermuisvriendelijk zijn (amberkleurige verlichting, met zo min mogelijk strooilicht) of niet uitstralen naar de naastgelegen bebouwing of bomen (Zoogdiervereniging, 2012).

Indien meerdere of alle parallelle elementen door verlichting of verwijdering van bosschages onderbroken worden, dient er echter onderzoek te worden gedaan naar essentiële vliegroutes voor vleermuizen. De locatie met mogelijke vliegroutes van vleermuizen zijn weergegeven in figuur 2.3.

Figuur 2.3. Het plangebied met mogelijke vliegroutes van vleermuizen (oranje lijnen). Bron: Qgis-PDOK, 2023.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn en kan per soort verschillen.

In het plangebied is sprake van opgaande begroeiing. Daarbij is geen sprake van unieke beplanting en/of structuren die enkel in het plangebied aanwezig zijn. Bij verwijdering van deze begroeiing blijft er voldoende beschut en geschikt foerageergebied over in de directe omgeving van het plangebied. Er is daardoor geen sprake van essentieel foerageergebied in het plangebied. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied kan worden uitgesloten.

Vervolgstappen

Tijdens en na de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met vleermuizen, door tijdens het actieve seizoen van vleermuizen (15 april – 15 oktober, afhankelijk van klimatologische omstandigheden) nachtelijke verlichting te vermijden. Indien dit niet mogelijk is dient lichtuitstraling naar de naastgelegen bebouwing, bomenrijen en bosschages voorkomen te worden om verstoring van verblijfplaatsen en vliegroutes te voorkomen.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4 Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		
	HR (artikel 3.5 Wnb)	Art. 3.10 Wnb	Art. 3.10 Wnb Vrijgestelde zoogdieren
Aardmuis			X
Bever	X		
Boommarter		X	
Bosmuis			X
Bruine rat			
Bunzing		X	
Damhert		X	
Das	X		
Dwergmuis			X
Dwergspitsmuis			X
Eekhoorn		X	
Egel			X
Haas			X
Huismuis			X
Konijn			X
Mol			X
Ree			X
Rosse woelmuis			X
Veldmuis			X
Vos			X

Bever

Bevers komen voor in het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rivieren en meren omzoomd door (broek)bossen met bomen als wilg en populier. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste, maar ze gebruiken ook oevers zonder bos (Zoogdierverseniging, 2023).

Binnen (de directe omgeving van) het plangebied zijn geen voor bevers geschikte wateren gevonden. De sloten in het plangebied zijn te klein en worden niet omgeven door geschikte houtige plantensoorten. Het voorkomen van essentieel leefgebied voor bevers kan binnen (de directe omgeving van) het plangebied worden uitgesloten.

Boommarter en steenmarter

Boommarters en steenmarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, struwelen, konijnen-, vossen of dassenholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen (Zoogdierverseniging, 2022). Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in rottigsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan.

Het plangebied vormt mogelijk geschikt habitat voor beide soorten (zie figuur 2.4). Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de boommarter of steenmarter aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek op basis van het kennisdocument (BIJ12, 2024) kan plaatsvinden tussen 1 juni en half november 8 aaneengesloten weken uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen van cameravallen.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de boommarter of steenmarter aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek op basis van het kennisdocument (BIJ12, 2024) kan plaatsvinden tussen 1 juni en half november 8 aaneengesloten weken uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen van cameraval.

Bunzing, hermelijn en wezel

De bunzing, hermelijn en wezel zijn de laatste jaren enkele malen waargenomen in de omgeving van het plangebied. Kleine marterachtigen als bunzing, hermelijn en wezel hebben voorkeur voor kleinschalige landschappen met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie. Deze landschapselementen worden voornamelijk gebruikt voor verplaatsing en beschutting omdat kleine marterachtigen prooidieren zijn voor roofvogels. Als dagrustplaats worden voornamelijk bestaande hopen gebruikt, zoals konijnenholen en hopen van bijvoorbeeld muskusrat. Ook takken- en steenhopen, duikers en rommelschuurtjes worden als dagrustplaats gebruikt (Zoogdiervereniging, 2023).

Het braakliggende terrein en de opslagplaats voor groenafval zijn vanwege de het verruigde karakter met woekerende vegetatie, takkenhopen en zandhopen ideale habitats voor kleine marterachtigen geworden (zie figuur 2.4). De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor kleine marterachtigen binnen het plangebied valt niet uit te sluiten. Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de wezel, bunzing en hermelijn aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek op basis van het kennisdocument (BIJ12, 2024) kan plaatsvinden tussen 1 juni en half november 8 aaneengesloten weken uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen van cameravallen.

Figuur 2.4. Impressie van het voor marters geschikte terrein. Bron: Antea Group, 2023.

Vervolgstappen

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen van de boommarter of steenmarter aan te kunnen tonen, is nader onderzoek noodzakelijk. Dit onderzoek op basis van het kennisdocument (BIJ12, 2024) kan plaatsvinden tussen 1 juni en half november 8 aaneengesloten weken uitgevoerd en bestaat uit het plaatsen van cameravallen.

Damhert

Het damhert komt vooral voor in lichte loofbossen en gemengde bossen, minder vaak in uitgestrekte naaldbossen. Hij heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras is. Ook komt hij voor in randzones bij open plekken, graslanden en akkerranden en in parkachtige bosgebieden (Zoogdiervereniging, z.d.).

Omdat plangebied is afgesloten met bouwhekken van meer dan twee meter hoog, kan de aanwezigheid van damherten binnen het plangebied uitgesloten worden.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Zelfs in afgravingen en onder gebouwen worden soms verblijfplaatsen van de das aangetroffen. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (anders wordt de burcht te vochtig) (Zoogdiervereniging, 2023).

De meldingen van de das in de omgeving van het plangebied zijn gedaan in de Loonse en Drunense duinen of op de N261 op minstens een kilometer afstand van het plangebied. In het plangebied zelf zijn geen sporen, burchten of individuen van dassen waargenomen. Binnen het plangebied zelf is ook geen geschikt foerageergebied aanwezig. Essentiële onderdelen van het leefgebied van de das, en daarmee effecten op de das, binnen het plangebied zijn uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, kunnen ze hun leefgebied ook hebben in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (Zoogdiervereniging, 2023).

Omdat het terreinbezoek plaatsvond terwijl de bomen in het blad stonden kan de aanwezigheid van eekhoornnesten niet met zekerheid worden uitgesloten. Alle bomen blijven met het planvoornemen echter behouden. Hierdoor kunnen negatieve effecten op de eekhoorn worden uitgesloten.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als verschillende muizensoorten, haas, egel, konijn, ree en vos. Deze soorten komen vaak voor in agrarische gebieden. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.11 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Amfibieën

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van amfibieën in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5 Overzicht van waargenomen amfibieën in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime		
	HR (artikel 3.5 Wnb)	Art. 3.10 Wnb	Art. 3.10 Wnb Vrijgestelde amfibieën
Bruine kikker			X
Gewone pad			X
Groene kikker			X
Kleine watersalamander			X
Rugstreeppad	X		

Rugstreeppad

De rugstreeppad komt voor door heel Nederland. Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen die 's

zomers opdrogen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. De rugstreeppad maakt ook graag gebruik van vergraafbaar (los) zand, waar ze zich overdag ingraven (BIJ12, 2017a).

In de directe omgeving van het plangebied zijn meerdere waarnemingen van rugstreeppad gedaan. Binnen het plangebied is door de recente sloop van vakantiewoningen vergraafbaar zand aanwezig wat aantrekkelijk zouden kunnen zijn voor de rugstreeppad. In het noordwesten van het plangebied ligt een hoge zandhoop wat ook geschikt voor de rugstreeppad kan zijn. Ten tijde van het veldbezoek was het al een lange periode warm en droog, maar op deze locaties kunnen bij natter weer ook tijdelijke plassen ontstaan. Omdat het voorkomen van de rugstreeppad binnen het plangebied niet kan worden uitgesloten, is nader onderzoek naar de rugstreeppad zeker benodigd.

Figuur 2.5. Voorbeelden van voor rugstreeppadden aantrekkelijk vergraafbaar zand binnen het plangebied.

Vervolgstappen:

Drie bezoeken (minimaal 1x half april - mei, 1x half juni-half juli) om kooractiviteit te onderzoeken met geschikte weersomstandigheden conform protocol (NGB, 2023).

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde amfibieën niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde amfibieën in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bruine kikker, groene kikker en kleine watersalamander. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Noord-Brabant geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.11 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.6 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6 Overzicht van waargenomen reptielen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5 Wnb)	Art. 3.10 Wnb
Levendbarende hagedis	X	

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis heeft een voorkeur voor heide en hoogveen, maar de soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen. De levendbarende hagedis is een vochtminnende soort die in de genoemde landschapstypen veel wordt aangetroffen op oevers en vochtige terreindelen (Ravon, 2023).

Het plangebied is in principe geschikt voor de levendbarende hagedis omdat het verruigd terrein en bosranden met veel beschutting betreft. Omdat negatieve effecten op de levendbarende hagedis niet kunnen worden uitgesloten dient er nader onderzoek worden gedaan naar de levendbarende hagedis.

Het onderzoek naar de levendbarende hagedis betreft drie ronden in de voortplantingsperiode (april en mei) met geschikte weersomstandigheden (BIJ12, 2017b). Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer dan drie rondes plaats moeten vinden.

Vervolgstappen

Het onderzoek naar de levendbarende hagedis betreft drie ronden in de voortplantingsperiode (april en mei) met geschikte weersomstandigheden (BIJ12, 2017b). Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer dan drie rondes plaats moeten vinden.

2.3.7 Vissen

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde vissen niet verwacht door het ontbreken van oppervlaktewater binnen en grenzen aan het plangebied.

2.3.8 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.7 Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 2,5 km) (NDFF, 2018-2023).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5 Wnb)	Art. 3.10 Wnb
Grote vos		X
Grote weerschijnvlinder		X
Gevlekte witsnuitlibel	X	
Kleine ijsvogelvlinder		X
Teunisbloempijlstaart	X	

Grote vos

De grote vos is een soort die voornamelijk voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De vliegtijd is van februari tot september. Voor de ei-afzet vliegt het vrouwtje rond de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. Vervolgens worden de eitjes in groepjes

van enkele tientallen tot soms wel driehonderd bij voorkeur afgezet rondom slanke, jonge eindloten (De Vlinderstichting, 2022).

De hoge, vrijstaande bomen in het plangebied blijven behouden. Negatieve effecten op de grote vos kunnen daarmee worden uitgesloten. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder komt voornamelijk voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De vliegtijd is van juni tot eind augustus. Het vrouwtje zet de eitjes afzonderlijk af op de bovenkant van oude blaadjes in vier tot vijf meter hoge wilgen. Dit is vooral het geval bij kleine inhammen langs brede bospaden en bij luw gelegen bosranden (De Vlinderstichting, 2023).

Op basis van het aantal waarnemingen binnen het NDFF, het ontbreken van geschikte waardplanten en de terreinkenmerken van het trajectgebied wordt deze soort niet verwacht rondom het trajectgebied. Het voorkomen van leefgebied van de grote weerschijnvlinder in de directe omgeving van de werklocatie kan worden uitgesloten. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Gevlekte witsnuitlibel

De meeste gevlekte witsnuitlibellen zijn te vinden bij verlandingszones van laagveenmoerassen. Daarnaast kunnen ze voorkomen in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen. Deze biotooptypen hebben met elkaar gemeen dat het water helder, ondiep (één meter of minder), matig voedselrijk en beschermd gelegen is. Zowel vegetatielose als dichtgegroeide wateren worden gemedend (Vlinderstichting, 2023).

Omdat oppervlaktewater binnen het plangebied ontbreekt, kunnen negatieve effecten op de gevlekte witsnuitlibel worden uitgesloten. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder komt voornamelijk voor in gevarieerde, vochtige gemengde bossen of loofbossen, zoals elzenbroekbos. De vliegtijd is van mei tot oktober. Het vrouwtje zet haar eitjes af op de bovenzijde aan de top van een blad, meestal op een halve tot anderhalve meter hoogte van bij voorkeur solitaire planten die in de halfschaduw groeien (De Vlinderstichting, 2023).

Op basis van het aantal waarnemingen binnen het NDFF, het ontbreken van geschikte waardplanten en de open terreinkenmerken van het trajectgebied wordt deze soort niet verwacht rondom het trajectgebied. Het voorkomen van leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder in de directe omgeving van de werklocatie kan worden uitgesloten. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Teunisbloempijlstaart

De teunisbloempijlstaart komt voornamelijk voor op open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. De waardplanten van deze soort zijn het wilgenroosje, teunisbloem, basterdwederik en kattenstaart.

Op basis van het aantal waarnemingen binnen het NDFF, het ontbreken van geschikte waardplanten en de terreinkenmerken van het trajectgebied wordt deze soort niet verwacht rondom het trajectgebied. Het voorkomen van leefgebied van de teunisbloempijlstaart in de directe omgeving van de werklocatie kan worden uitgesloten. De werkzaamheden zijn niet in strijd met de Wet natuurbescherming.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.9 Kreeftachtigen en weekdieren

Op basis van het terreinbezoek worden overige kreeftachtigen en weekdieren niet verwacht door het ontbreken van oppervlaktewater binnen en grenzend aan het plangebied.

2.3.10 Zaadplanten, varens en bladmossen

In een straal van 2,5 km nabij het plangebied zijn er geen waarnemingen van Europese- en nationale beschermde zaadplanten, varens en bladmossen bekend. Deze zijn tijdens het oriënterende bezoek derhalve ook niet waargenomen. Op basis van het terreinbezoek worden deze niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.11 Zorgplicht

In het plangebied kunnen onder andere konijnen, hazen, vossen, bruine en groene kikkers aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (art. 1.11 Wnb) (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

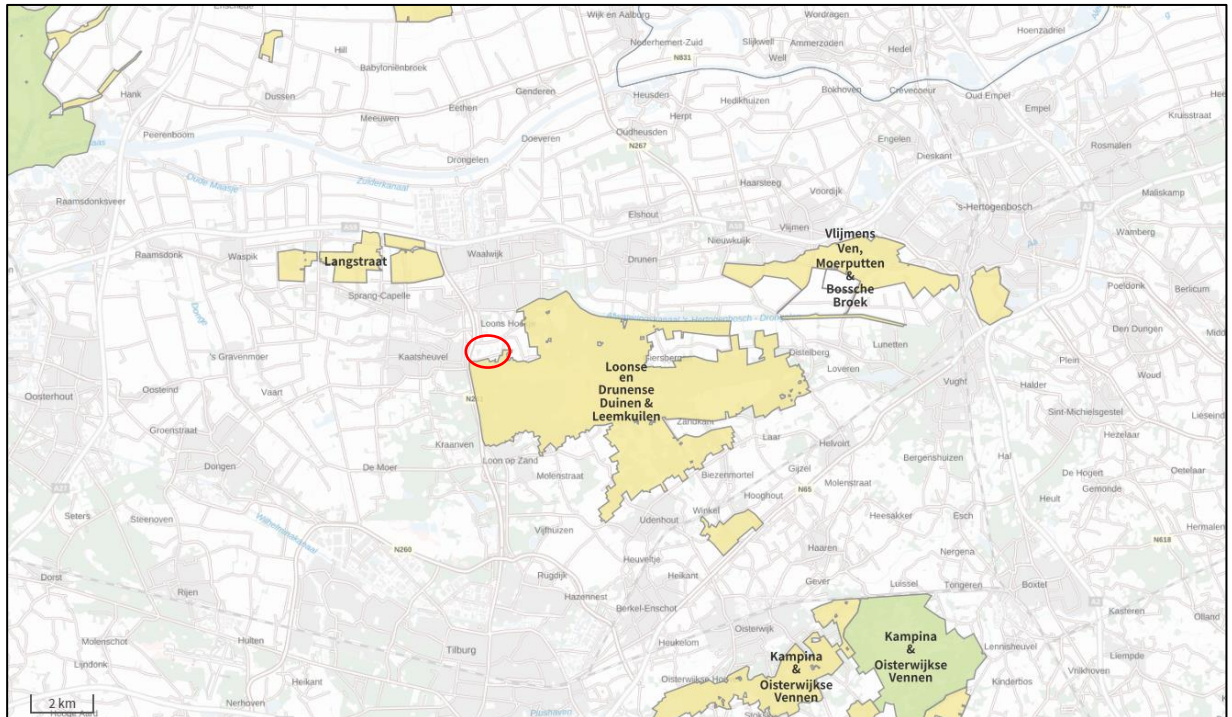
De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.11.

Tabel 2.8. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied stapvoets kort maaien (hoogte maximaal 10 centimeter) in de richting van een vluchtmogelijkheid voor de aanwezige dieren.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen en ligt direct ten zuiden van het plangebied (zie figuur 2.6). Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitatrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen nog vier andere Natura 2000-gebieden. Het betreft de Langstraat, Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek, Loevestein, Pompveld & Kornsche Boezem, Kampina & Oisterwijkse Vennen (zie figuur 2.6).

Figuur 2.6. Ligging Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied (rode cirkel). Bron: AERIUS-calculator, versie 2023.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. De nieuwe vakantiewoningen vervangen echter de oude woningen, waardoor er geen sprake is van een veranderde gebruiksfase of een toename in verontreiniging, recreatie, optische-, licht- of geluidsverstoringen. Er is daardoor hoogstens sprake van tijdelijke effecten.

De planvoornemens dragen niet bij aan een verandering ten opzichte van de huidige storingsfactoren, zoals bijvoorbeeld verdroging of geluid- en lichtverstoring, met uitzondering van verzuring en vermesting. Gezien de afstand tot stikstofgevoelige habitattypen in de Natura 2000-gebieden en de voorgenomen werkzaamheden zijn effecten als gevolg van vermesting en verzuring door stikstofdepositie tijdens de realisatiefase en gebruiksfase niet op voorhand uit te sluiten.

De enige manier om inzicht te krijgen in de aard en omvang van het effect van stikstofdepositie als gevolg van de werkzaamheden, is het uitvoeren van een stikstofberekening met behulp van AERIUS Calculator. Geadviseerd wordt dan ook om een dergelijke berekening uit te voeren.

Indien uit de AERIUS-berekening volgt dat er als gevolg van het voornemen een verhoogde stikstofdepositie plaats vindt op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebieden, dient dit ecologisch te worden beschouwd door middel van een ecologische Voortoets Stikstof.

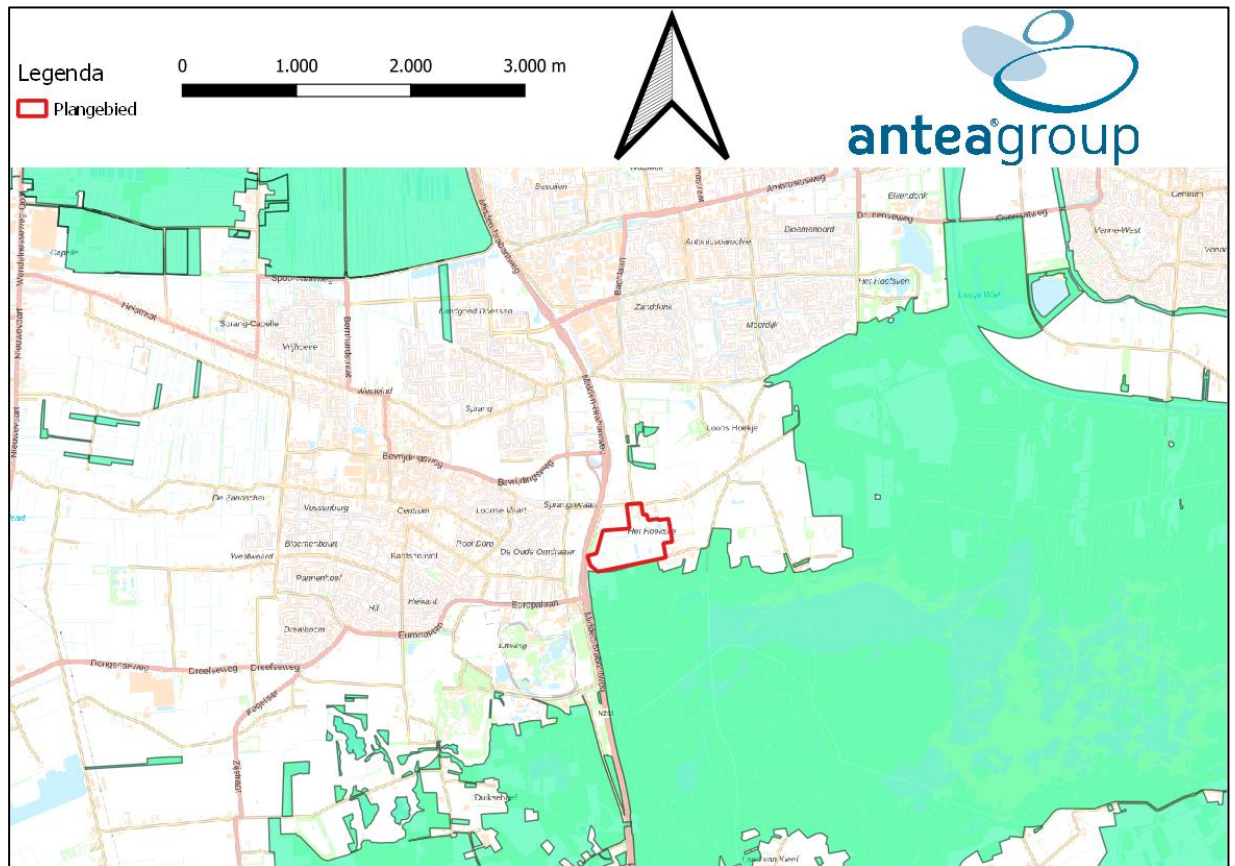
Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de aanlegfase en de gebruikersfase te worden opgesteld. Indien sprake is van een toename in stikstofdepositie, dient een ecologische Voorstoets Stikstof te worden opgesteld.

2.5 NNB

In het plangebied is geen NNB-gebied aanwezig, maar het plangebied grenst wel aan een NNB-gebied. Zie ook figuur 2.7. In de provincie Noord-Brabant is sprake van toetsing van mogelijke effecten op NNB als gevolg van externe werking.

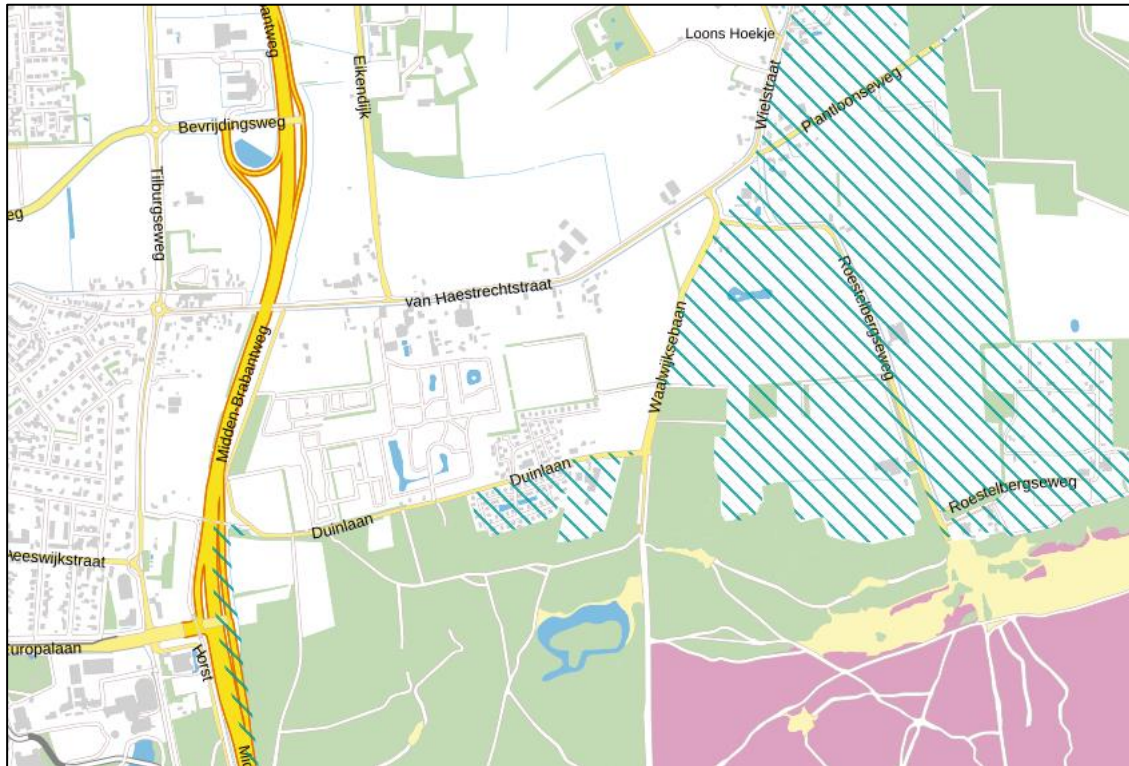
Het totaal aantal bestaande recreatiewoningen neemt af en wordt verspreid richting het noorden en het noordwesten. Het is niet duidelijk wat de intensiteit van de gebruik van de vakantiewoningen in het verleden was, maar door de afname van het aantal accommodaties én verplaatsing verder van het NNB na realisatie staat wel vast dat er geen sprake zal zijn van een toename optische-, licht- of geluidsverstoringen. Er is daardoor hoogstens sprake van tijdelijke effecten ten tijde van de werkzaamheden. Als gevolg van het planvoornemen is er daarom geen sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB-gebied middels externe werking. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Figuur 2.7. Globale ligging van het plangebied ten opzichte van het NNB (groen gearceerd). Bron: QGIS-PDOK, 2023.

2.6 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van de Groenblauwe mantel of rust- en foerageergebied ganzen en smienten (zie figuur 2.8). Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

Figuur 2.8. De locatie van de groenblauwe mantel (blauw gearceerd) en rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten (groen omlijnd, niet op deze kaart aanwezig). Bron: Omgevingsverordening Noord-Brabant, 2023.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

Er wordt ten aanzien van voorliggend planvoornemen geen bomen gekapt en is er geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde recreatieomgeving. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering etc.

Op basis van het terreinbezoek zijn de huidige natuurwaarden in het plangebied vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1). Deze natuurwaarden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk tabel 2.9 en 2.10. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

De belangrijkste punten zijn de aanplant van inheemse planten en kruidensoorten, het realiseren van natuurvriendelijke oevers, natuurinclusief bouwen en waar mogelijk het behouden van bestaande natuurlijke structuren.

Aanplant inheemse plantensoorten

Europarcs Kaatsheuvel is gelegen in een groene omgeving, en probeert haar park met behulp van planten, grassen en bomen natuurlijk in te richten. Veel van de gras- en struiksoorten die door Europarcs langs de paden en in de tuinen van de vakantiehuisjes zijn aangeplant, zijn echter exotische plantensoorten als kwispelgerst, pampagras of pontische rhododendron. Het gebruik van inheemse gras- en plantensoorten (soorten die van oorsprong in Nederland voorkomen) is aan te bevelen, omdat inheemse planten en insecten zich eeuwenlang op elkaar hebben aangepast. Door het aanplanten van inheemse gras- en plantensoorten zouden nuttige insecten als bijen en andere bestuivers gebruik kunnen maken van de groene inrichting van het Europarcs. Een toename in insecten heeft niet alleen positieve effecten op de bestuiving, maar ook op de vogels, vissen en amfibieën die de insecten eten. Zo kan het gebruik van inheemse plantensoorten veel impact hebben op de lokale biodiversiteit.

Aanleg natuurvriendelijke oevers

Binnen het Europarcs Kaatsheuvel zijn meerdere waterlichamen te vinden. Het grootste waterlichaam heeft een onverharde, flauwe oever, ook wel een natuurlijke oever genoemd. De rest van de waterlichamen hebben verharde en steile oevers. Door het gebruik van natuurlijke oevers kunnen kleine dieren als amfibieën het water betreden en verlaten, bieden watervogels broedgelegenheid en vormen foerageer- en beschuttingsmogelijkheden voor veel (water)dieren. Natuurvriendelijke oevers hebben niet alleen een positief effect op de biodiversiteit, maar dragen ook bij aan een betere waterkwaliteit, overstromingsbeheersing en hebben esthetische waarden. Om deze redenen heeft het veel voordelen om het nieuw aan te leggen waterlichaam in het plangebied van een natuurvriendelijke oever te voorzien.

Natuurinclusief bouwen

Om het Europarcs biodiverser te maken, kan er gedacht worden aan het natuurinclusief bouwen van de nieuwe vakantiehuisjes. Dit kan gedaan worden door huismus- of vleermuiskasten in te bouwen of op te hangen in de nieuwbouwhuisjes onder begeleiding van een deskundig ecooloog conform de Kennisdocumenten van BIJ12. Door deze maatregelen worden er verblijfplaatsen voor vogels of vleermuizen gerealiseerd. Een toename van vogels of vleermuizen kan weer resulteren in een afname van vliegen of muggen.

Behouden bestaande natuurlijke structuren

Europarcs heeft al aangegeven voor de werkzaamheden geen bomen te kappen. De bestaande vegetatie op het terrein betreft goed ontwikkelde, inheemse vegetatie met soorten als hoge fijnstraal, gewoon biggenkruid en wilde lijsterbes. Het waar mogelijk behouden van deze struiken of bosschages draagt bij aan het geschikt houden van het plangebied voor de huidige plant- en diersoorten op het terrein. Daarnaast vermindert het de kans dat verblijfplaatsen van algemeen voorkomende diersoorten vernietigd of beschadigd raken.

Tabel 2.9. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels.	Zoveel mogelijk behouden. Afhankelijk van de aanwezige soorten gericht ontwerp behouden/nieuw aan te planten groen.
Grasland	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruidenrijke vegetatie.	Gaat deels verloren. Grasstroken in planvoornemen opnemen, bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes.

Tabel 2.10. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen in samenwerking met een deskundig ecooloog.
Aanleg tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders met inheemse flora	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels en plantensoorten.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.

3. Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: vogels met een jaarrond beschermd nest, algemene broedvogels, vleermuizen, zoogdieren, reptielen en amfibieën. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Ja, nestgelegenheid in de bomen in het plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, zie tabel 3.3	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen	Stootvoegen in elektriciteitsgebouw en holtes in bomen geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) – essentiële vliegroutes	Meerdere lijnvormige elementen binnen het plangebied	Nee	Ja, zie tabel 3.3	Nee, mits de maatregelen uit tabel 3.3 worden opgevolgd.
Zoogdieren (boommarter, steenmarter)	Ja, geschikt habitat binnen plangebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Zoogdieren (bunzing, hermelijn en wezel)	Ja, geschikt habitat binnen plangebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Reptielen (levendbarende hagedis)	Ja, geschikt habitat binnen plangebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Amfibieën (rugstreeppad)	Ja, geschikt habitat binnen plangebied	Ja, zie tabel 3.2	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vrijgestelde soorten	Zie tabel 3.4			

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar de marterachtigen (boommarter, bunzing, hermelijn en wezel), levendbarende hagedis en rugstreeppad. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Marterachtigen	Onderzoek in de periode volgens het kennisdocument kleine marterachtigen (1 juni – 15 november) en bestaat uit het plaatsen van cameravallen.
Levendbarende hagedis	Drie ronden in de voortplantingsperiode (april en mei) met geschikte weersomstandigheden (BIJ12, 2017d). Als in de periode juni – september wordt geïnventariseerd dan zullen meer dan drie rondes plaats moeten vinden.
Rugstreeppad	Drie bezoeken (minimaal 1x half april - mei, 1x half juni-half juli) om kooractiviteit te onderzoeken met geschikte weersomstandigheden conform protocol (NGB, 2023).

In tabel 3.3 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen. Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Vogels met een jaarrond beschermd nest	Werken buiten het broedseizoen, of broedvogelcontrole door een deskundige ecooloog vooraf de werkzaamheden worden uitgevoerd.
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen
Vleermuizen	Geen verlichting schijnen of uitstralen op het elektriciteitsgebouw of bomen met holtes in de omgeving.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.8 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied stapvoets kort maaien (tot maximaal 10 centimeter) en werken in de richting van een vluchtmogelijkheid

3.2 Gebiedsbescherming

3.2.1 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend

3.2.2 NNB

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNB-gebieden.

NNB	
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Het plangebied grenst aan een NNB-gebied
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Ja
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Nee
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.2.3 Overig provinciaal beleid

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van de Groenblauwe mantel of rust- en foerageergebied ganzen en smienten (zie figuur 2.8). Er zijn geen vervolgstappen benodigd.

3.3 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde.

3.4 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.7 en 3.8 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.7. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Boschages	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	Zoveel mogelijk behouden. Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen.
Grasland	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden,	Gaat deels verloren. Grasstroken in planvoornemen opnemen, bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes

Tabel 3.8. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouwgebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw	Natuurinclusief bouwen in samenwerking met een deskundig ecooloog.
Aanleg tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders met inheemse flora	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels en plantensoorten.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor vissen, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.

Literatuurlijst

BIJ12, 2017a. Kennisdocument rugstreeppad (*Bufo calamita*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2017b. Kennisdocument levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*). Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12, 2024. Kennisdocument kleine marterachtigen. Versie 1.0, wordt gepubliceerd in 2024.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Augustus 2009.

Netwerk Groene Bureaus, 2023. Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie november 2023).

Omgevingsverodering Noord-Brabant, 2023.

Provincie Noord-Brabant, 2023. Omgevingsverordening van: <https://noord-brabant.tercera-ro.nl/MapView/Default.aspx?id=NLIMRO9930OmgevingsverordNBr-va01>

Zoogdiervereniging, 2012. Advies vleermuisvriendelijke verlichting gemeente Zevenaar.

Ecogroen, 2020. Ontwikkeling Resort Kaatsheuvel, Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving

Natuurbank Overijssel, 2021. Quickscan natuurwaardenonderzoek Resort Kaatsheuvel fase II

CB5 – Antea Group - EuroParcs, 2023. Landschappelijke, stedenbouwkundige en architectonische visie resort Kaatsheuvel

Overig

NDFF

Street Smart

AERIUS-calculator, versie 2023.

www.floron.nl

www.ravon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vlinderstichting.nl

www.zoogdiervereniging.nl

QGIS-PDOK

QGIS 3.22 'Białowieża'

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zicht op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.
Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b) indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c) voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling. Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht. Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de

provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl)
- het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bkl)
- het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid)
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 Bkl, tweede lid):
 - de kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan
 - de samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd
 - tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijkslijn zoals verwoord in het SVIR en Barro is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- ecologische verbindingzones,
- weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten,
- groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour
- natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de

belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen. De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen. Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom. De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op.

De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb.

De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden.

Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- periodiek vellen van griend- of hakhout;
- houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande:
 - o wegbeplantingen;
 - o beplantingen langs waterwegen, en
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
- bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
- zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening. Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd². Hierbij is nagegaan of er in de periode 2018-2023 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2022) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten

² Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (7-8-2023) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD Capelle aan den IJssel
Postbus 8590
3009 AN Rotterdam

Copyright © 2023

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl